

серед яких – фізичні особи, компанії, представництва, банки, корпорації, які співпрацюють з Україною.

Хоча, як зазначалося вище, офіційно на сьогоднішній день українська діаспора в Великій Британії складає приблизно 30 тисяч осіб, але насправді українських іммігрантів набагато більше.

Протягом останнього року досить активною була діяльність Британсько-українського товариства, навколо якого гуртуються бізнесмени, наукові та культурні діячі Великої Британії, відомі політики, котрі зацікавлені у тісній співпраці з Україною.

Список використаної літератури:

1. Голіков А. П. та ін. Вступ до економічної і соціальної географії. — К. : Либідь, 1996.
2. Міграція та міграційна політика : Навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. А. Малиновська. — К. : Центр учб. л-ри, 2010. — 304 с.
3. Паламарчук М. М., Паламарчук О. М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. — К. : Знання, 1998.
4. Топчієв О. В. Основи суспільної географії / О. В. Топчієв. — Одеса: Астропринт, 2001.
5. Копылов В. А. География населения. — М., 2005.

Кибалюк Н., Ковальчук О.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ З ЄВРОСОЮЗУ

У статті аналізуються причини та наслідки виходу Великобританії із ЄС. Охарактеризовано позитиви та ризики даного політичного процесу як для Великобританії, так і для всіх країн ЄС.

Ключові слова: ЄС, Брексіт, референдум.

Актуальність дослідження питання виходу Великобританії зі складу ЄС в практичному і науковому планах визначається тим, що країна була у складі Євросоюзу протягом 43 років і з часу його заснування стане першою країною, яка вирішила його залишити. Проте процедура виходу з ЄС може затягтися на декілька років, і за прогнозами експертів відбудеться не раніше березня 2017. Припинення членства в Євросоюзі вплине як на саму Англію, так і на функціонування ЄС, при чому наслідки такого рішення можуть бути як негативні, так і позитивні. Перспективи виходу Великобританії з Євросоюзу є темою новою і суперечливою, адже до кінця ще не зрозуміло, чи зважиться країна на остаточний вихід через пару років і що чекатиме на неї у такому разі.

Мета даної статті: визначити основні причини, що призвели до Brexit і зробити прогноз щодо перспективи припинення членства в ЄС для Великобританії, враховуючи переваги і недоліки такого рішення, визначити усі можливі моделі подальшої співпраці Англії та країн-членів ЄС.

Вихід Британії з Євросоюзу сколихнув увесь світ й не залишив байдужим ні політиків, ні економічні структури. На історичному референдумі в Британії щодо членства 23 червня ЄС 52% учасників голосування висловилися за вихід з Євросоюзу, і тільки 48% хочуть в ЄС залишитися. Це була найвища явка на виборах різного рівня, що проходили у Великобританії з 1992 року. Явка

виборців перевищила 71,8%. Всього в референдумі взяли участь понад 33,5 млн осіб.

Країна була у складі Євросоюзу протягом 43 років і з часу його заснування стане першою країною, яка вирішила його залишити. Проте процедура виходу з ЄС може затягтися на декілька років, і за прогнозами експертів відбудеться не раніше березня 2017 [2].

Останні події отримали негативну оцінку з боку світової спільноти, але прихильники «Brexit» рішуче налаштовані довести справу до логічного завершення. Вони наводять низку аргументів, які підтверджують думку, що становище Британії покращиться після виходу з ЄС. Причини, що призвели до розгляду питання про вихід з Євросоюзу були висвітлені у недільній колонці газети «Telegraph» і стосувалися наступних пунктів:

- Великобританія підпише нові торгові угоди без прив'язки до європейського законодавства. Це може допомогти створенню нових торгових зв'язків з Китаєм, Індією та Америкою. При цьому вона розраховує на те, що вдасться зберегти вільну торгівлю з ЄС по моделі Норвегії, яка користується перевагами вільного ринку, не входячи у Євросоюз. Але вихід Великобританії з Євросоюзу може відкласти підписання торгової угоди між США і офіційним Лондоном до 10 років, що є безумовно негативним розвитком подій.

- Закони ЄС дозволяють міграцію між країнами ЄС це призвело до того, що кількість іммігрантів у Британії за 2014- 2015 роки зросла на 323 тис., що вплинуло на рівень життя та різні структури у цілому, сформувавши навантаження на додаткові послуги, такі як освіта та охорона здоров'я, вартість яких оцінюється у 3,67 млрд. фунтів на рік. Великобританія почала вимагати, щоб Союз встановив механізм контролю за пересуванням іммігрантів у різноманітні європейські країни, але її вимоги не були почуті. У разі виходу з Євросоюзу, Британія зможе повністю переписати імміграційне законодавство, керуючись національними потребами. Більше того, «Brexit» дозволить уряду повернути контроль над трудовим законодавством і національною системою охорони здоров'я.

- Британії не потрібно буде платити 13 млрд фунтів членського внеску в ЄС, з яких тільки 7 млрд фунтів повертається в країну у вигляді субвенцій з євробюджету.

- Євроскептики переконані, що поза ЄС Англія поверне собі колишню велич, в той час як в рамках Євросоюзу англійці вважають свій вплив не достатнім.

Проте існує й інший бік розвитку подій, за яким Британії не обов'язково виходити з ЄС для того, аби покращити своє становище.

Варто зазначити, що саме в Європу йде 45% усіх товарів країни. І участь в Європейському Союзі значно спрощує експорт з Британії в європейські країни: мінімум витрат на мито і бюрократичної тяганини.

Зрозуміло, припинення членства Великої Британії в ЄС може викликати певне зниження її інвестиційної привабливості. Так, товари, що експортуються в інші європейські країни, після виходу з Союзу будуть обкладатися митними

тарифами, при цьому їх експортерам доведеться зіткнутися з місцевою бюрократією.

Однак сам по собі вихід з ЄС аж ніяк не знищить британську інвестиційну привабливість як таку. Більш того, наслідки цього кроку вдасться мінімізувати в тому випадку якщо Лондон максимально реалізує ті переваги, які йому дасть знову проявлена незалежність у прийнятті рішень, зокрема, за рахунок підвищення ефективності свого регулюючого законодавства в порівнянні із загальноєвропейським. У цьому випадку прямі іноземні інвестиції можуть взагалі не скоротитися – більш того, вони можуть навіть зрости [3, с. 94].

Припинення членства в Євросоюзі не гарантує зменшення потоку мігрантів, тому єдиним можливим варіантом вирішення цієї проблеми є її повторний перегляд. Крім того, експерти вважають, що імміграція з Євросоюзу є корисною британській економіці, так як прогнози зростання британської економіки частково засновані на тривалому високому рівні імміграції.

В ЄС законодавство країн-учасниць підлаштовується під єдиний стандарт, що знижує бюрократію і допомагає розвитку бізнесу.

За твердженнями противників «Брекзиту» вихід країни може спричинити низку негативних наслідків для країни і її мешканців. Так, британський політик і заступник лідера партії Ліберальних демократів Вінс Кейбл пише у колонці для The Guardian, що панічний і поспішний вихід з Євросоюзу – це стрибок у невідомість, який призведе до неочікуваних фінансових втрат.

Оскільки не все Об'єднане Королівство згідне з рішенням референдуму, можуть спостерігатися прагнення до відокремлення певних частин держави.

У той час як в середньому по Великобританії з невеликим відривом переважають євроскептичні настрої, Шотландія демонструє відданість ЄС. Регіон може зажадати проведення повторного референдуму про незалежність, якщо Англія остаточно вирішить відділитися від країн ЄС.

Голова партії націоналістів Північної Ірландії Деклан Кірні вважає, що в разі виходу Великобританії з ЄС, британський уряд позбудеться повноважень представляти інтереси жителів Північної Ірландії. На його думку, вихід стане приводом для об'єднання регіону з Ірландією.

Можуть спостерігатися і певні проблеми на ринку праці. Про що стверджують противники виходу. Вони переконані, що мільйони робочих місць будуть втрачені, так як транснаціональні компанії переведуть виробництва в інші країни Євросоюзу [3, 90-92].

Особливо це торкнеться автомобільної промисловості, яка практично вся належить іноземним компаніям. Фінансовий сектор, в якому зайняті 2,1 мільйона британців, також побоюється можливих наслідків виходу Британії з ЄС, адже успіх сектора побудований на вільному доступі до європейського ринку, і втрата такого доступу несе за собою дуже серйозні ризики.

Курс фунта стерлінгів до долара в ході торгів на позабіржовому ринку Forex одразу ж впав на 10 відсотків. Це мінімальний рівень вартості фунта до долара з 1985 року. Акції найбільшого банку Європи HSBC обрушилися на 11% на торгах в Гонконгу. Провідний фондовий індекс Великобританії FTSE-100 з

відкриттям торгів впав майже на 8,7 відсотків [1].

Однак, у банківському секторі з питання «Brexit» єдності немає. У Британській асоціації банкірів і банку HSBC виступили проти виходу з ЄС. У той же час голова Royal Bank of Scotland, Говард Девіс, стверджує, що британські банки можуть підтримати це рішення. За його словами, на відміну від інших країн Євросоюзу третина активів банківського сектора Великобританії належить в реальності банкам з країн, що не входять в ЄС.

Існує також думка, що Лондон втратить свій вплив в Брюсселі, Парижі та Берліні, а Вашингтон все частіше буде його ігнорувати, особливо в тому, що стосується таких важливих питань, як захист навколишнього середовища, безпека і торгівля.

Америка і її союзники хочуть, щоб Великобританія залишилася в складі ЄС. Якщо Британія вийде з Євросоюзу, то вона виявиться повністю ізольованою державою.

Так чи інакше, бажання Великобританії покинути ЄС спричинило падіння авторитету і зниження довіри до нього, так як деякі члени організації також розглядають вихід, як один із варіантів ведення зовнішньої і внутрішньої політики.

Точно передбачити наслідки «Brexit» неможливо, тому що це безпрецедентна подія в історії Британії та ЄС. Однак експерти сходяться на думці, що можна з упевненістю сказати: британська економіка не буде зруйнована в разі виходу з європейського блоку і країна зможе підтримувати відносини з країнами Європи, не входячи в ЄС. У зв'язку з цим є п'ять різних моделей торгового співробітництва Великобританії з іншими країнами після «Brexit»:

1. Норвезька модель

Норвегія – член Європейського економічного простору разом з усіма членами ЄС має повний доступ до єдиного ринку, але зобов'язана робити фінансовий внесок, приймати і виконувати більшість законів і директив ЄС. В обмін на Норвегію поширюється вільне пересування товарів і послуг. Крім цього люди з країн ЄС можуть вільно жити і працювати в Норвегії, країна звільняється від правил ЄС з питань сільського господарства, рибальства, юстиції та внутрішніх справ.

Міністр фінансів Ірландії Майкл Нунан заявив, що Великобританія навряд чи забезпечить собі повний доступ до єдиного ринку, якщо вона відмовиться від вільного пересування робочої сили.

А соратник канцлера Ангели Меркель, Міхаель Фукс, розповів BBC, що Великобританія могла б і зберегти доступ, але не безкоштовно: «Плата Норвегії на душу населення дорівнює сумі, яку Британія зараз платить в ЄС. Тому, якщо Британія піде цим шляхом, у неї не буде ніяких заощаджень»

2. Швейцарська модель

Швейцарія – член Європейської асоціації вільної торгівлі, але не входить в ЄС. Доступ цієї країни до вільного ринку ЄС регулюється серією двосторонніх угод, які охоплюють деякі, але не всі сфери торгівлі. Також в них не входять

банківський сектор і ринок деяких послуг, які разом складають близько 80% економіки Великобританії. Конфедерація також вносить фінансовий вклад, але менший, ніж Норвегія.

Ризиком проходження швейцарської моделі є також те, що Британія втратить свій глобальний вплив в міжнародних відносинах, вважають політичні оглядачі.

3. Турецька модель

Туреччина не є частиною Європейської асоціації вільної торгівлі, але входить до митного союзу з ЄС. Це означає, що Туреччина не стикається з тарифами (податки або мита на імпорту і експорт) або квотами на промислові товари, що відправляються в країни ЄС. Туреччина не має права встановлювати тарифи на товари, імпортовані не з країн ЄС: Анкара повинна застосовувати до них загальний тариф Євросоюзу, у визначенні суми якого вона також не бере.

4. Канадський варіант

Угодою Канади з ЄС про вільну торгівлю Ceta передбачено позбавлення від більшості тарифів, виключаючи деякі продовольчі товари і послуги, а також що на товарах повинні бути точні вказівки, де вони були зроблені. Це дає Канаді переважний доступ до єдиного ринку ЄС без всяких зобов'язань. Канадські експортери повинні довести, що їх товар повністю "зроблений в Канаді", що накладає додаткові витрати. Сектор послуг лише частково покривається за допомогою Ceta.

Критики такого плану вказують, що Великобританія має складну мережу зв'язків з ЄС – набагато більшу, ніж Канада. На жаль, Ceta – суто торговельна угода, і Британії доведеться переукласти багато інших двосторонніх договорів з ЄС, якщо вона вирішить йти "канадським шляхом".

5. Міста-держави: підхід Сінгапуру і Гонконгу

Міста-держави Азії не накладають імпорту або експортні тарифи взагалі. У них діє односторонній підхід вільної торгівлі. Наприклад, політика вільної торгівлі в Гонконзі означає, що китайський спеціальний адміністративний регіон не підтримує будь-яких перешкод для торгівлі. Уряд Гонконгу каже, що не стягує тариф на ввезення або вивезення товарів. Імпорт і ліцензування експорту також зведено до мінімуму.

Такий підхід може мати деякий успіх, але лише у прихильників виходу Британії з ЄС, чия ідеологія не сприяє існуванню торгових обмежень. Але він не отримає підтримки у виборців Трудової партії і лівих євроскептиків.

Відсутність будь-яких тарифів може вкрай негативно позначитися на таких галузях як сільське господарство і обробна промисловість Великобританії, так як імпорту товарів, таких як продукти харчування і сталь в багатьох випадках обходиться дешевше, ніж їх виробництво у Великобританії [4, с. 6-9].

Отже, на даний момент важко сказати чи вдасться Великобританії остаточно вийти зі складу ЄС, проте зрозуміло лише те, що країну чекають великі зміни: як політичні, так і економічні.

Вихід зі складу ЄС може мати складні, в першу чергу економічні, наслідки для Великобританії, тому вона буде прагнути, підтримувати особливі стосунки з ЄС.

Якось в розмові з Шарлем де Голлем британський Прем'єр-міністр зазначив: «Якщо я матиму вибір між Вами і Рузвельтом, Ви маєте знати, що я завжди виберу Рузвельта. І якщо я матиму вибір між Європою і широкими відкритими морями, Ви маєте знати, що я завжди виберу широкі відкриті моря». Це судження В. Черчилля можна вважати справжньою квінтесенцією британського підходу до членства в ЄС. Туманний Альбіон був занадто довго незалежним і занадто довго першим у світі, щоб в один день відмовитися від своєї свободи і стати керованим із-за Ла-Маншу. Якщо ЄС хоче зберегти Великобританію в своєму складі, він має піти на суттєві реформи. В протилежному випадку туманний Альбіон вибере «широке відкрите море».

Список використаної літератури:

1. Британія виходить з ЄС: головні наслідки [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://hromadske.ua/posts/brytaniia-vykhodyt-z-yes-holovni-naslidky/>.
2. Вихід з ЄС: Британія може отримати такий же статус, як і Україна [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://hromadske.ua/posts/brytaniia-vykhodyt-z-yes-holovni-naslidky/>.
3. Гавриков Д. Европейский союз как территория противоречий // Мировая экономика и международные отношения. / Д. Гавриков. – 2004. – №12. – С.88-95.
4. Собкевич О. В. Перспективи розвитку науково-технічного і виробничого співробітництва України з країнами ЄС. / О. В. Собкевич, А. В. Шевченко – Відділ безпеки реального сектору економіки. – № 49. – 2016. – С. 20.

Костюк Т.

АНАЛІЗ ПОВНОВАЖЕНЬ КОРОЛЕВИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЄЛИЗАВЕТИ ІІ

У статті досліджуються повноваження та привілеї правлячого монарха Великобританії.

Ключові слова: монарх, привілеї, королівська прерогатива, особисті прерогативи, особисті прерогативи.

Єлизавета ІІ являється конституційним монархом: тобто, вона глава держави, але її виконавчі повноваження обмежені конституційними нормами, тоді як реальна влада зосереджена в таких інститутах, як Парламент і Кабінет. Її роль носить символічний характер: вона представляє Британію під час державних візитів та під час урочистих подій. Згідно з королівським сайтом, її основна роль полягає в "фокусі національної єдності». Тобто народ Великобританії сприймає королеву як гарантію збереження традиційних устоїв держави і суспільства, втілення національної єдності, фігуру, яка об'єднує націю.

Єлизавета ІІ королева 16 колишніх британських колоній, в тому числі Австралії, Канади та Нової Зеландії; і глава Співдружності, багатонаціонального органу, створеного після розпаду Британської імперії. Її